

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en het decreet houdende sociaal rechtelijk toezicht van 30 april 2004

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van decreet creëert een regelgevende basis voor de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de uitvoering en opvolging van de dienstenchequemarkt.

Verder willen we middels dit decreet, de dienstenchequegebruiker meer transparantie bieden over de kostprijs van de dienstverlening, als er naast een dienstencheque per gepresteerd arbeidsuur nog bijkomende kosten worden aangerekend. In voorkomend geval zal de erkende onderneming met de gebruiker een schriftelijke overeenkomst moeten opmaken waarin de kostprijs van de dienstverlening alsook de modaliteiten met betrekking tot de aanrekening nader worden bepaald.

Daarnaast beoogt dit ontwerp decreet om de gebruiker beter te sensibiliseren, te wijzen op de geldende verplichtingen van het dienstenchequesysteem en ervoor te zorgen dat de dienstenchequewerknemers in veilige arbeidsomstandigheden kunnen werken en dat de loon- en arbeidsvoorwaarden door de erkende onderneming worden gerespecteerd. Concreet zal de erkende onderneming voortaan, voorafgaand aan de eerste uitvoering van de werkzaamheden in de woonplaats van de gebruiker, de nodige afspraken moeten maken over bijv. de geldende regels van het systeem en het te gebruiken materiaal en om eventuele risico's en gevaarlijke situaties bespreken.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie

Beleidsveld: Werk

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2023/255 van 23 juni 2023;
- het advies van de inspectie van financiën van 14 juni 2023;
- het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting is overeenkomstig artikel 31 §2 2° van het BVR VCO niet vereist;
- het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie met nr. 2023/089 van 12 september 2023;
- het standaardadvies nr. 65/2023 van de Gegevensbeschermingsautoriteit van 24 maart 2023, gegeven op 8 september 2023;
- het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 4 september 2023;
- het advies van de Raad van State met nr. 74.684/1 van 29 januari 2024

Het voorontwerp van decreet werd door de Vlaamse Regering voor de tweede keer principiële goedgekeurd op 13 oktober 2023.

Voor de repliek op de adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de Vlaamse Toezichtcommissie, de Gegevensbeschermingsautoriteit en de Raad van State verwijzen we naar de memorie van toelichting.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De tewerkstelling in de dienstenchequesector is vrij specifiek, in die zin dat dienstenchequewerknemers veelal activiteiten verrichten in de woonplaats van een particuliere gebruiker. Hoewel er tussen de werknemer en de gebruiker geen arbeidsrechtelijke relatie bestaat, is het deze laatste die de werknemer in de praktijk aanstuurt en de werkomstandigheden bepaalt. Het is echter de erkende onderneming die als werkgever het gezag uitoefent en de verantwoordelijkheid draagt voor haar werknemers. Zij moet er dus voor zorgen dat de werkzaamheden door haar dienstenchequewerknemers bij de gebruikers conform de geldende regelgeving worden uitgevoerd. Daarnaast staan zij ook in voor het welzijn van de werknemers en moet ze ervoor zorgen dat deze laatste met geschikt materiaal en producten kunnen werken, niet blootgesteld worden aan chemische producten, ... en in een omgeving werken waar ze niet blootgesteld worden aan onveilige situaties/omstandigheden. De erkende onderneming moet met andere woorden de nodige afspraken

maken met de gebruiker zodat de dienstenchequereglementering wordt nageleefd en haar werknemers in veilige en goede arbeidsomstandigheden kunnen werken.

Met dit ontwerpdecreet verplichten we de erkende onderneming de gebruiker, voorafgaand aan de eerste uitvoering van de werkzaamheden, te informeren en te wijzen op de algemene wettelijke verplichtingen van de dienstenchequeregelgeving maar ook in het bijzonder over de geldende regels die voortvloeien uit de federale welzijnswetgeving, als de prestaties plaatsvinden in de woning van deze laatste. Op die manier kan de erkende onderneming de nodige afspraken maken over bijv. het te gebruiken materiaal en eventuele risico's en gevaarlijke situaties bespreken. De wijze waarop dit dient te gebeuren, alsook de nadere voorwaarden en modaliteiten, zullen opgenomen worden in een besluit dat ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Daarnaast wordt meer en meer vastgesteld dat dienstencheque-ondernemingen, naast een dienstencheque per uur, ook bijkomende kosten vragen aan de klant voor geleverde prestaties.

De beweegredenen om extra kosten aan te rekenen zijn divers. Een onderneming kan bijvoorbeeld bijkomende kosten aanrekenen om het loonpakket van de huishoudhulpen aantrekkelijker te maken, de rendabiliteit van haar onderneming te bewaken, een betere omkadering te voorzien van de huishoudhulp (coaching en training), specifieke kosten te dekken die eigen zijn aan de dienstencheque-activiteit, ...

Het aanrekenen van bijkomende kosten is in het beginsel toegelaten omdat de betrokken partijen, zijnde onderneming en klant, vrij zijn om dit naar goeddunken te regelen voor zover deze bepalingen niet in strijd zijn met de geldende dienstenchequeregelgeving en de (federale) regelgeving met betrekking tot consumentenrecht en handelspraktijken.

Zo moet de erkende onderneming de gebruiker op voorhand op een duidelijke en begrijpelijke wijze inlichten over de totale prijs van de dienstverlening, producten en diensten die door de gebruiker verplicht moeten worden (bij)betaald.

Erkende dienstencheque-ondernemingen kunnen een schriftelijke gebruikersovereenkomst met de klanten afsluiten, waarin ze hun wederzijdse rechten en verplichtingen bepalen, waaronder eventueel ook de bijkomende kosten die de klant moet betalen. Het sluiten van zo'n schriftelijke overeenkomst is echter op heden niet verplicht. Het komt geregeld voor dat de klant een beroep doet op de poetshulp zonder dat er een schriftelijke overeenkomst is met het dienstenchequebedrijf.

Met dit ontwerpdecreet willen we de transparantie voor de klant verhogen, door de onderneming te verplichten een schriftelijke overeenkomst af te sluiten in het geval er naast een dienstencheque andere kosten worden aangerekend voor de dienstverlening.

Bij de uitschrijving van een nieuwe overheidsopdracht, wordt er ook een kader voorzien voor persoonsgegevens die verwerkt en uitgewisseld worden in het kader van de operationele opvolging van het dienstenchequesysteem. Het decreet verduidelijkt welke gegevens er uitgewisseld worden en wie gemachtigd wordt om gegevens te verwerken. De gegevensuitwisseling met andere overheden gebeurt momenteel reeds via bestaande protocollen, beraadslagingen en beslissingen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen verwijzen we naar de memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

C. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De artikelen uit het ontwerp van decreet hebben geen budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid

D. ESR-TOETS

Het voorliggend ontwerp van decreet heeft geen impact op de ESR.

E. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget.

F. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring zal het ontwerp van decreet worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw, te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

- 1) Het ontwerp van decreet
- 2) De memorie van toelichting
- 3) Het advies van de inspectie van financiën van 14 juni 2023
- 4) het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen van 4 september 2023
- 5) het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie met nr.2023/089 van 12 september 2023
- 6) het standaardadvies nr. 65/2023 van de Gegevensbeschermingsautoriteit van 24 maart 2023, gegeven op 8 september 2023
- 7) het advies van de Raad van State nr 74.684/1 van 29 januari 2024